

**Zkvalitňování výuky chemie a biologie na GJO
reg. č. CZ.1.07/1.1.26/01.0034**

Pracovní list č.: B21
Klíčová aktivita: 4
Cílová skupina: 1. A
Autor: Mgr. Václav Hubáček

Téma: Rašeliniště – Rejvíz (Mechové jezírko)

Co se naučíme:

- během návštěvy NPR Rejvíz se seznámíme s velice specifickým biotopem naší přírody
- vysvětlíme si základní terminologii související s rašeliništěm
- seznámíme se s vývojem rašeliniště a s jeho typickým tvarem reliéfu
- uvedeme si nejdůležitější zástupce rostlin a živočichů
- seznámíme se s významem rašeliniště pro přírodu i člověka

Pomůcky:

- psací potřeby
- dalekohled
- lupa
- klíč k určování rostlin

Zdroje informací:

JELÍNEK, J. a ZICHÁČEK, V. *Biologie pro gymnázia: (teoretická a praktická část)*. 9. vyd. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2007, 575 s., [92] s. barev. obr. příl. ISBN 978-80-7182-213-4.

Ejeseniky.com. [online]. [cit. 2014-01-31]. Dostupné z:
<http://www.ejeseniky.com/turistika/naucne-stezky/rejviz>

Jeseniky.net. [online]. [cit. 2014-01-31]. Dostupné z:
<http://www.jeseniky.net/index.php?obl=1&kat=11&sluz=81&pol=2823>

Rašeliňště - Rejvíz (Mechové jezírko)

Základní terminologie

Rašeliňště obvykle dělíme do třech skupin:

Vrchovištní rašeliňště (vrchoviště) nalezneme nejčastěji v horských oblastech.

Zdrojem vody jsou převážně srážky, a proto jsou tato rašeliňště velmi chudá na živiny. Vznikají postupným přirůstáním rašeliníku, takže mají výrazně vypouklý tvar (jako klobouk). V jejich vrcholové části obvykle vznikají jezírka.

Slatiništní rašeliňště (slatiny, slatiniště) jsou typické pro nížiny, kde je méně srážek. Vytvářejí se buď na vývěrech podzemní vody (mineralizovaná slatiniště; najdeme je zejména v Polabí, kde se nazývají černavy) nebo zarůstáním mrtvých říčních ramen a jiných vodních nádrží (prostá slatiniště). Typická slatina je tvořena několika pásmy - pásmem plovoucích rostlin (parožnatka, okřehek), pásmem rostlin zakořeněných ve dně, s listy a květy na hladině (stulík, leknín, blatouch), pásmem pobřežní vegetace (rákos, orobinec) a pásmem křovinatých břehových porostů (olše, vrby) s plochami trav, zejména ostřice.

Přechodová rašeliňště se vyskytují od chladnějších pahorkatin až po horské oblasti. Vedle rašeliníku zde nacházíme také další mechy (např. ploník) a traviny (zejména ostřice).

Úkol č. 1

Na základě výše uvedené charakteristiky jednotlivých typů rašeliňšť rozhodněte, k jakému typu náleží rašeliňště Rejvíz:

Úkol č. 2: Doplňte text

Díky vhodné konfiguraci terénu, který umožňuje dostatečné zadržování vody na nepropustném podloží byly dány základní podmínky pro vznik rašelinště (viz. schéma). Původní smrkový les vlivem

silného zamokření odumřel a byl postupně nahrazen porosty

(*Pinus uncinata*), která dorůstá do výšky 15 m při stáří maximálně do 200 let.

Současně došlo v dalším vývoji k intenzivnímu růstu mechu

a tvorbě rašeliny. Zaoblený tvar

vrchoviště vzniká odstředivým růstem

rašeliníkových trsů. Celý jeho povrch je tvarově členěn na menší celky - vypouklé sušší

a jejich sníženiny

obvykle zalité vodou

Rašelinná jezírka se nazývají

a jejich zamokřelé okraje

Vrstva rašeliny zde dosahuje mocnosti

cm. Největší rašelinště

na severní Moravě vzniklo v postglaciálu

před

přírodní prostředí se uchovalo díky

klímatu.

Vývoj rašelinště:

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Úkol č. 3: Rostliny a živočichové

Pokuste se určit zástupce rostlin a živočichů typické pro rašeliniště, můžete využít tabulí naučné stezky.

Úkol č. 4: Význam rašeliniště

Jaký význam má rašeliniště pro okolní přírodu:

--

Jaký význam mají rašeliniště (rašelina) pro člověka:

--